

Chov včel na školní zahradě Waldorfské základní školy Brno – příklad z praxe

Shrnutí

Naše škola se zapojila do celosvětového projektu Bees&Trees na podporu chovu včel ve školách iniciovaného v rámci stoletého výročí waldorfských škol. Počáteční vize se chopila paní učitelka Julie Šťastná, která se stala srdcem včelaření ve škole. Díky jejímu nadšení se podařilo uspořádat přednášku pro rodiče, interaktivní výstavu o včelách a zejména vybudovat včelí stanoviště s úly v rámci školní zahrady. Soužití s včelami a dokonce i jejich prostou přítomnost v areálu školy považujeme za velmi blahodárnou. Včely jsou našimi učitelkami klidu, pozitivního myšlení, bezpodmínečné spolupráce, souhry a pracovitosti. Zároveň chceme přispět k podpoře života včel ve městě. Aktivní povědomí a environmentální angažovanost budoucích generací je vlastně pro nás stejně sladká jako med, na který se těšíme.

Kdo je zapojen

Obdobně, jako se celé včelí společenství podílí na stavbě plástů, snůšce pylu a nektaru, zpracování zásob, krmení a zahřívání plodu i rozhodování, podílí se na přítomnosti včel u nás celá školní komunita učitelů, dětí a rodičů. (Jmenování jedinců zde není na místě, protože by to neladilo s předmětem našeho zájmu, a ani není vzhledem k jejich počtu možné.-)

Klíčové kroky

Na školní zahradě, kde máme mimo jiné i hmyzí hotel postavený rodiči s dětmi, jsme vybudovali oválnou ohradu z ratanu a rákosu kolem stanoviště pro včely. Se žáky naší školy jsme zrenovovali starší úl, osadili ho včelami a umístili jsme ho na klidné místo na naší krásné školní zahradě. U vchodu do této včelí svatyně, jak někdy prostor uvnitř vzdušné ohrady nazýváme, jsme umístili naučný poster - část absolventské práce jednoho našeho bývalého žáka, zaměřené právě na včely.

Tomu předcházelo uspořádání přednášky Mgr. Martina Semeráda PhD „Svět včel a lidí“ pro rodičovskou veřejnost a renovace dvou starších úlů – klasického nástavkového a tzv. medné krávy –japonského typu úlu, ve kterém si včely staví plástve přirozeně.

Klíčovým krokem bylo také postupné překonání obav a zažitých mýtů o nebezpečnosti blízkosti včel. To se podařilo díky pozitivnímu přístupu a podpoře rodičů školy.

7.- 8. 10.2019 naše škola v Brně hostila interaktivní výstavu spolku Srdce včele zaměřenou na život včel.

Jak jsou zapojeni žáci?

Kromě výše již zmíněného se žáci o včely zajímají, dozvídají se o nich v rámci výuky i mimo ni, pečují o ně a díky jejich blízkosti kultivují svoje chování. Pečují o zahradu, vysévají nektaro- a pylodárné rostliny, které jsou vhodné jako včelí pastva. Při škole funguje i včelařský kroužek, který se na poznávání včel a práci s nimi orientuje primárně. Za jeho krátké dvouleté působení si již tři jeho členové pořídili v místě svého bydliště vlastní včelstvo. Schůzky včelařského kroužku probíhají převážně v Adamově, kde má k dispozici více včelstev a včelařskou dílnu. Bývají zaměřeny především na konkrétní práce včelaře v průběhu roku a na pozorování těchto úctu vzbuzujících tvorů. Žáci navštěvují i jiné včelaře, věnují se rostlinám a krajině. Účastní se nejrůznějších akcí s danou tematikou. Téma včely se snažíme pojímat v širším kontextu a zasadit je do rámce reálného života, což také děti velmi oslovuje.

Jak je projekt propojen se školním vzdělávacím programem?

Včelami je ať už přímo nebo nepřímo prostoupeno a prozářeno veškeré vyučování, a to někdy intenzivně a cíleně (napříč prakticky všemi předměty včetně cizích jazyků i volnočasových aktivit), jindy zase spontánně, nebo i jen „pouhou“ přítomností včel, a to nejen při pobytu na školní zahradě.

